

بهره‌برداری غذایی – دارویی از گیاه وحشی خوشاریزه در مناطق غربی کشور**مطالعه موردی، شهرستان تویسرکان****سعیده صلواتی**

عضو هیأت علمی، گروه علوم کشاورزی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

چکیده

خوشاریزه با نام علمی *Echinophora platyloba* گیاهی از تیره چتریان است که در مناطق مختلف کشور به اسامی مختلفی مانند خوشاروز، تیغ توراغ، کشندر و فیاله معروف بوده و در تویسرکان دوراغ خوانده می‌شود. این گیاه با شاخه‌های شیاردار، ضخیم، محکم و خاردار دارای طبع گرم و خشک و خاصیت ضد قارچی و همچنین ضد باکتری بوده و در مناطق کوهستانی و سرد غرب ایران از جمله استان‌های کردستان، کرمانشاه، همدان، لرستان و چهارمحال و بختیاری به صورت وحشی می‌روید، از گذشته با کشف خاصیت ضد کپک این گیاه برای جلوگیری از کپک زدن و همچنین خوشبو کردن، آن را داخل دوغ و ماست و روی ترشی و پنیر می‌ریخته‌اند. اخیراً نیز از اسانس و عصاره این گیاه به عنوان یک نگهدارنده طبیعی در صنایع لبنی استفاده شده است. این تحقیق به منظور شناسایی کاربردهای دارویی و غذایی گیاه خوشاریزه با جمع آوری قسمت‌های هوایی آن از کوه‌پایه‌های اطراف شهرستان تویسرکان آغاز گردید.

واژگان کلیدی: اسانس، ترکیبات، ضد باکتری، ضد قارچ، گیاه معطر